

Bogo Pregelj:

Vasko in palčki

8. Krutoglav in Marjetica

Kraljična Marjetica je tisto noč kaj hitro zaspala. Utrujena je bila, ker so jo skrbi preveč trle prejšnje noči. Pa morda je bilo še v čaju kaj, zakaj Marjetica je spala trdo, kakor sploh nikdar. Lahno zibanje jo je zbudilo. Hotela se je vvesti. Vse telo ji je bilo povito, kakor da bi bila stara egipčanska mumija.

tica je vedela, da bi ji moralo biti huđo, ker je bila ugrabljena. Trudila se je, da bi vsaj malo zaihtela. Pa ni šlo. Preveč je bilo zanimivo, da so jo ukradli cigani. Kaj vse bo še doživela!

Nekdo je privzdignil plahto in pogledal v voz. Marjetica je videla, da je bil oblečen kakor kmet. Na glavi je imel širokokrajn klobuk. Ker je videl, da se je

Kdo drugi bi se močno prestrašil in bi začel klicati na pomoč. Marjetica pa je bila pogumna. Zavedla se je, da nekaj ni v redu, zato je molčala. Pomežiknila je, da si je zbrisala spanec iz oči, potem pa je široko pogledala okrog sebe.

Videla je, da leži v vozu, ki je bil ves pokrit s plahto. Med prečnicami je svetlo sijalo. Visok dan je že, je pomislila Marjetica. Bog ve, kam me peljejo. Marje-

kraljična prebudila, se je odkril in pozdravil: »Dobro jutro, princesa. Upam, da ste dobro spali. Ali kaj želite?« Z grozo je spoznala Marjetica v kmetu viteza Ivana, ki je prinesel Krutoglavovo poslanico. Niso jo ugrabili cigani. H Krutoglavu je peljejo...

Odprla je usta, da bi zakričala. Glas ji je zastal v grlu. Še vedno je stal vitez ob vozu s klobukom v roki. Žalost-

»o se je smehljajal: »Povelje je tako, da vas moram pripeljati k svojemu kralju. Ker ni šlo drugače, smo vas ponoči ukradli.«

Marjetici se je stemnilo pred očmi. Neusmiljeno ji je bila v obraz zavest: H Krutoglavu jo peljejo. Vasko ji ne bo mogel pomagati. Ni slišala, kar je nadaljeval vitez:

»Še malo potrpite, princeza. Kakor hitro bomo prišli v samotnejše kraje, vas bom oprostil vezi in vam bom stregel kakor se spodobi.«

Marjetica je zaječala: »Domov! Vasko pomagaj...«

Naprej so vlekli konji škripajoči voz, Nikjer se niso ustavili. Kmeta na kozlu sta debelo zijala pisane zastave in cvetje, ki se je vtilo s hiš. Voznik Gavan je stopil v trgovinico. V čutaro si je dal natočiti žganja, pol hleba kruha je kupil in tobaka za pipo, ki mu je mrzla štrlela med zobmi. Med prižiganjem je vpraševal: »Hm, da. Kaj sem že hotel reči. Kaj pa so te zastave na hišah. Saj danes ni praznik.«

Branjar je plosknil z rokami: »Kdo pa si, da še tega ne veš. Zmagali smo! Razumeš?! Naši vojaki so pobili Krutoglava. Kakor zajci so tekli sovražniki.«

Kmet je pozabil vleči od začudenja. Hlastno je vprašal: »Ali noriš? Krutoglav premagan?«

»Zakaj pa ne? Veš, tisti Vasko z zemlje ga je menda lastnoročno ubil. Bomo imeli vsaj mir pred njim.«

Kmet je nejeverno magaj z glavo. »Krutoglav premagan? Saj to ni mogoče...«

»Kaj ti to ne gre v glavo?« je nadaljeval branjar vneto, potem se mu je stemnil obraz v hipnem sumu, nezaupno je pogledal čudnega kmeta: »Od kod pa si prav za prav?«

»Ja, ja lepo vreme imamo«, je zamomljajal kmet, stisnil kruh pod pazduho in nerodno naglo odkolovratil iz branjarije. Branjar je stopil pred vrata in gledal za vozom, ki se je ropotajoč odpeljal v oblakih prahu. »Ta dva pa nimata prav čiste vesti«, je zmajal z glavo in stopil nazaj v trgovino.

»Krutoglav premagan!« so bile edine besede, ki jih je spregovoril Gavan. Potem sta preoblečena viteza molčala. — »Krutoglav premagan!« Kakor svetel glas srebrne trombe je zapela vest ujeti princesi. »Krutoglav premagan!« Zdaj jo bo poskald Vasko in jo bo rešil.

»Gospod vitez!« Vitez je privzdignil plahto: »Želite princeza?«

»Odvežite me. Ne morem biti vedno povezana in povita kakor kaka štruca, vse me že boli.«

»Le malo še potrpite, princeza. Prezgodaj je še.«

»Pa če obljudim, da ne bom niti vpila, niti ne bom povedala, kdo sem...«

»Obljubite to?« Vitez je razvel vez, Marjetica je sedla in se pretegnila: »Kako morete biti tako nevljudni do dam, gospod vitez?« Globoko se je priklonil vitez: »V sili sem tako storil, princeza. V vsem vam bom ustregel po svojih močeh. Samo enega me ne prosite. Po povelju ravnam.«

Zvečerilo se je. Voz se je ustavil pred samotno krčmo sredi gozda. Vitez Gavan je udaril s pestjo na vrata, da je votlo zabobnelo. Medla luč se je zasvetila skozi ključavnico: »Kdo trka?«

»He, hola, krčmar, ali tako sprejemaš goste?«

»Pozno je. Kako naj vem, če ste poštini. Koliko vas pa je?«

»Samo dva moška, pa naša gospa. Le brž odpri svoj brlog, drugače bom s peto vlomil vrata.«

»Ste res samo trije? Počakaj, da pogledam«. Zahreščali so zapahi, milo so zacvilili tečaji. Strašljivo je pogledal pri špranji krčmar. Težko dolgo sulico je držal v rokah. Ob njem je široko stal pes, velik kakor tele, kazal zobe in grozeče renčal. Za krčmarjevim hrbtom pa sta bili dve ženski. Ena je držala migajočo leščerbo. Druga pa je krčevito stiskala velik kuhinjski nož. Ko je krčmar videl, da se mu gostov ni bati, je sunil z drogom psa; Boš tiho, Rahun!« Potem se je globoko priklonil: »Prosim vstopite! Veste, bal sem se, da so razbojniki. Kaj pa boste dobrega?... je mencial skrbljivo z rokami.

Po skrivnih potih sta vlekla konja telego v Krutoglavovo deželo. Tudi ko so prešli meje, se ni upal vitez Ivan na plano, ker se je bal, da bi srečal čete malega ljudstva. Zato se je izogibal vseh mest in večjih vasi. V samotnih zaselkih je prenočeval. Brez oddiha je bežal dan za dnem. Vse povsod se je že raznesla vest o Krutoglavovem porazu. Trope meščanov in vaščanov so bežale z živino v nepristopne globine gozdov.

Deseti dan se je približal voz goram, v katerih je bil Krutoglavov grad. Trudno sta povešala konja glave. Počasi je lezel voz po klancu navkreber. Davno je že minilo poldne. Brez prestanka so se vozili od jutra. Vitez Ivan je hotel dospeti čimprej. Zlato so migljale sončne lise skozi drevje. Vitez Gavan je za-

dremal na kozlu. Enakomerno je nihala njegova glava. Ko mu je padla na prsa, se je zdrznil, debelo pogledal in spet zakimal. Vitez Ivan je zamišljeno gledal pred se: Še malo in rešen bo velike skrbi, ki ga teži kakor mora. Princeza Marjetica pa je pletla svetle slike, kako bo prišel Vasko v srebrnem oklepu. Potrbal bo na grajska vrata in... on in... jo bo rešil...

Za ovinkom so zapaketala konjska kopita. Viteza sta planila in pograbila skrite meče. Marjetica je zavriskala: »Vasko, tu sem!« V strnjeni vrsti so prijezdili oklopniki. Viteza sta dvignila meče. Njuna obraza sta skamenela. Pred četo je jezdil samotni jahač. Zapovedujoče je zaklical. Viteza sta povsila meče. Jezdec se je približal. Marjetica je razločila. Vrh drobnega telesa je glava velika kakor čeber. Roke vise nižje od stremen. Vitez Ivan se je poklonil: »Veličanstvo, povelje sem izvršil!« Jezdec je pognal konja tik do voza. Nizko se je priklonil: »Srečni smo, da nas je dobra zvezda vodila to pot. Prvi pozdravimo svojo nevesto v naši deželi.«

Marjetica je zavekala kakor drobna ptica, ko jo je ujela mačka. Braneč se je stegnila roke. Potem je nezavestna omahnila.

Vasko!.. Vasko!..

Fakin Anton:

Kako sta Tonček in Jožek pekla veverico

Kdo še ni z veseljem gledal lahkono-ge veverice v tihem gozdu, kjer razkazuje svoje spretnosti in umetnosti bolje nego Strohschneider ali slovenski akrobati - fanti z Ježice. Vedno je vesela, živahna in razposajena; nikdar ne miruje, vsak hip je pripravljena na tek in skok. Na istem mestu in more biti dolgo, vsak čas si najde novega opravila. Poglejmo jo, ko je pravkar priplezala po deblu navzdol! Obietno poskoči zdaj sem, zdaj tja, povoha to, povoha ono; azraven se še plaho ozira na vse strani.

Ko pa najde lešnik, oreh ali češarek, sede na zadnje noge in privihne košati rep, a s prednjima nogama, kjer ima krmasta palca, drži lešnik in ga sukna na vse strani ter dolbe z dletastimi sekavci-glodači. Kmalu pa izpusti lešnik in se začne lizati in umivati; potem spet popade lešnik in zoblje sladko jedrce. Ko pa kaj zaškrkne, ga vrže proč in kakor misel šine v vrh drevesa, kjer

se stisne k deblu, in oprezno opazuje s svojimi črnimi očmi, ali ji preti kaka nevarnost.

Nato se za kratek čas malo poziblje na šibki veji, skoči na spodnjo močnejšo in se zavihti na drugo drevo. Po

bliskovo pleza zdaj od drevesa do drevesa — prav gotovo tako, če ne še boljše, kakor Tarzan v džungli.

To ljubko živalco, ki razveseljuje naš gozd in nas s svojim obnašanjem spominja nekoliko na opice, sta šla Tonček in Jožek v nedeljo popoldne lovit.

Dogovorila sta se, da Tonček poišče in ujame veverico, Jožek pa nabere suhljadi, zakuri ogenj in pripravi razeni.

Ko dospeta v gozd, se vsak loti svojega dela; Jožek prične nabirati suhljadi, a Tonček pa stikati po gozdu in iskate veverice.

Po kratkem stikanju zagleda Tonček krasno črnorjavo in spodaj belo veverico, ki pa je bila v tem hipu vrhu drevesa, kakor da bi bila uganila Tončkovo namero. Ker je stalo drevo precej osamljeno, je bil Tonček prepričan, da jo ujame na drevesu, zato spleza na drevo. Ko pripelza v bližino veverice, se ta, videč, da ji je Tonček zastavil pot po deblu, spusti po zraku na tla. Pri tem se je opirala s svojim košatim repom na zrak in zaradi tega padala počasi tako, da se je na tleh nalahko ujela na noge. Vse to je Tonček čudeč se opazoval, a jezilo ga je, da mu je ušla na drugo drevo.

Tončku ni preostajalo zdaj drugega kakor spraviti se spet na tla in splezati na ono drevo. Veje sosednjih dreves so segale do vej tega drevesa. Nato spleza Tonček na to drevo, a veverica se je pognala na sosednje drevo in zvedavo opazovala Tončka. Tonček je bil uren in drzen fantek, zato si misli: »Če si ti, živalca, preskočila s tega drevesa na ono drevo, zakaj ne bi jaz, ki sem junak; saj segajo veje obeh dreves v krono drug drugemu!« In v tem hipu se prime za vejo dotičnega drevesa in zakoleba proti njemu; a veja je bila prešibka, zlomi se in Tonček pade na tla. Sreča, da so bile veje goste, ki so ga zadrževale pri padanju; a vendar je priletel na tla ves opraskan, posebno okrog ust je bil ves krvav.

To je Tončka tako preplašilo, da je sklenil pustiti veverico in poiskati prijatelja, ki je bil med tem že vse pripravil, kakor sta se bila dogovorila.

Ko je Jožek zagledal Tončka, ki je bil od strahu ves prepaden, ga vpraša: »Tonček, kje pa imaš veverico?« Ta se pa opogumi in odgovori: »Snedel sem jo, saj vidiš, da sem okoli ust ves krvav.«

Nato pogasita ogenj, podereta raženj in se napotita domov. Med potjo je opisal Tonček ves dogodljaj. Veveric pa nista šla od tistega časa nikdar več lovit.

Marica Bartolova:

Zrcalo

Anica je bila v petem letu in hčerka edinka. Z mamico sta se imeli silno, silno radi. Kadar je bila Anica poredna, ali je kaj narobe naredila, vselej jo je mamica zagovarjala, da je še majhna in da še ne ve, kaj je prav ali ni prav. Tudi oče je imel svojo Anico tako rad, da se je njenim napakam in porednosti le smejal.

Tako bi bila rasla deklica in se razvijala v porednosti, da ni bilo doma

hude tetke, materine sestre. Oj, tetke se je pa Anica balala! Če jo je le strogo pogledala, je takoj vedela, da nekaj ni prav naredila, če jo je pa kratko in glasneje poklicala, je tudi že vedela, da se je huje pregrešila in da bo grajana ali celo kaznovana.

Ko je bila Anica v mamini sobi, je najrajši jemala malo ročno zrcalo, sukala sebe in zrcalo na vse strani ter se ogledovala. Pa ne da bi v zrcalu videla svoj obrazek, kakršen je bil: bel in rdeč, z očmi živimi in sinjimi kakor vijoličin cvet in svetlimi kodrci. O, ne, ko se je ogledovala v zrcalu, se je pačila na vse načine: široko odpirala oči, kazala jezik in zvijala široko odprta usta zdaj na levo, zdaj na desno.

Tetka jo je večkrat opominjala. Rekla je, da tako pačenje obraza nikakor ni lepo, in da bo videla nekoč v zrcalu svoj obraz, ne da bi se pačila, tako grd, da jo bo strah in groza.

Anica se je za trenutek zresnila, tetko začudeno pogledala in ji obljubila, da se ne bo več pačila. Pri prvi priliki je svojo obljubo pozabila in se v zrcalu spet spakovala.

Toda, o joj! Ko vzame nekega dne Anica spet zrcalo v roke, zagleda v njem svoj obraz strašno dolg in ozek. Vsa prestrašena zakriči in zbeži iz matine sobe.

Tetka je zamenjala steklo in na ta način je Anico odvadila grdega spakovanja.

Princ in rokodelstvo

(Bolgarska pripovedka)

V neki deželi sta kraljevala kralj in kraljica. Imela sta princeso, ki je bila lepa in vesela kakor golobica.

Nekega dne se je peljal kralj s kraljico in princeso na veliki ladji na pot čez morje. Ko so bili že daleč od brega, je nastala strašna burja. Valovi so metali ladjo kakor trsko in jo vlačili sem in tja. Kmalu je velika ladja zadela ob skalo in se razbila. Kralj si je s svojo rodbino komaj rešil golo življenje in vse, kar je imel, je izginiło v morju. Prišel je v sovražnikovo deželo brez premoženja. Da bi ga z rodbino vred ne ubili, ni nikomur povedal, da je kralj. Ali kako naj se preživi, ko ni znal delati? In brez dela bo umrl od lakote! Dolgo časa je premišljeval, stradati je že moral, naposled pa je postal vaški pastir; spočetka se mu je to upiralo, ali potem je bil zadovoljen, da si je rešil življenje, in delo se mu nikakor ni upiralo.

Minila so leta.

Pastirjeva hčerka se je razvila do najlepše krasotice. V vsem kraljestvu ni bilo lepše od nje. Zvedel je zanjo tudi kraljevski princ. Ko je prišel čas, ko bi si imel poiskati nevesto, je poznal princ mnogo deklet, vsa krasna, vsa znana; ali kakor hitro je zagledal pastirjevo hčerko, ni mogel odvrniti pogleda od nje in takoj se je odločil, da se oženi z njo. Povedal je kralju o svoji nameri, toda kralj ni hotel preproste pastirice za kraljico. Sin mu je pa dejal, da se sploh ne bo oženil, če mu ne dovoli vzeti pastirice.

Zatem je kralj priredil in poslal k pastirjevim snubcem, da se dogovore.

Da, toda pastir hčerke ni dal.

»Kakšno rokodelstvo pa zna kraljevski princ?« je vprašal.

»Rokodelstvo!« so odgovorili začuden snubci. »Kraljevski sin zna kraljevati. Vsega ima dovolj in ni mu treba rokodelstva.«

»To ne gre. Nauči naj se kakšnega rokodelstva, utegne ga še potrebovati! Šele potem mu bom dal svojo hčerko.«

je rekel pastir in se poslovil od snubcev.

Snubci so vse povedali kralju. Kralj se je razsrdil in rekel:

»Kakšen nesramnež je ta pastir! Pojdite in recite mu, naj ne zahteva takih neumnosti!«

Snubci so odšli v drugič, ali pastir jih je zavrnil in dejal:

»Dokler mi ne prinesete nečesa, kar je izdelal kraljevski princ sam, da bom videl, kako se je izučil rokodelstva, mu svoje hčerke ne dam.«

Vrnili so se snubci in povedali vse to kralju. Ničesar ni bilo mogoče očitati. Kralj je rekel sinu, naj si izbere, če hoče imeti pastirjevo hčerko, kako rokodelstvo, in naj se ga hitro nauči. Kraljevski princ je odšel k pletarju, ki je delal košare in se je naučil pletiti koše. Spletel je prvega in ga poslal pastirju:

»Kdo je izdelal ta koš?« je vprašal pastir.

»Kraljevski princ,« odgovore snubci.

»Koliko stane?«

»Pet grošev.«

»Koliko časa je potreboval, da ga je spletel?«

»Dan.«

»Dobro. Na dan pet grošev. Drugega dne spet koš in spet pet grošev, to je že deset grošev. Če bo kdaj v pomanjkanju, bo znal delati in ne bo lačen.«

In pastir je dal svojo hčer kraljevskemu princu.

Priredili so bogato kraljevsko svatbo. Po svatbi je povedal pastir, da je tudi on kralj. Tedaj mu je njegov zet dal veliko ladjo in ga je poslal kraljevati v njegovo deželo.

Manica:

Lisica in srakoper

Srakoper je škodljiva in hudobna ptica, ki zalezuje gnezda ščinkavcev, vrabcev in drugih ptičic ter jim kljuje in mori mladiče.

Pa se je primerilo, da je našel srakoper ubogi ptičji rod na drevesu, pod katerim je čepela lisica. Med tem, ko je srakoper takoj začel male nebogljjenčke neusmiljeno mrcvariti, so se sestradani zvitoreпки pocedile sline ob misli, kako slastna pečenka bi ji bil ta srakoper. Le kako bi prišla do njega?

Pa je začela hinavčiti:

»Srakoper, najlepši ptič! Kako si lep, prav tako bi moral biti tudi močan za vse druge ptiče. To pa lahko takoj dosežeš. Zakaj, vprašam te, razkljuješ ml-

dička in ga požiraš v malih koščkih? Požri celega, pa postaneš mahoma korenjak, da boš lahko premagal samega medveda! Le poskusi!»

In srakoper, ki bi bil res rad postal tak hrust, da bi se ga vse balo, široko odpre svoj požrešni kljun, zgrabi celega mladiča in ga pogoltne. Toda grlo je bilo preozko in srakoper je začel v bolečinah frfotati in se daviti. In zdajci izgubi ravnotežje in omotičen pade na tla.

Tega je čakala lisica. Kakor blisk skoči nanj in ga v trenutku požre.

Toda njeno zadovoljstvo je bilo zelo kratko. Izza bližnjega grmovja počí lovška puška, lisica pade in — obleži.

Hinavci in zahrbtnožni znajo sladko govoriti, v srcu nam pa želijo le škoditi. Iz naše škode skušajo potem kovati svoje koristi. Za svoje nečedno početje pa prejmejo dostikrat žalostno plačilo, prav kakor ga je prejela lisica.

Marijana Željeznova-Kokalj:

O mušici

Bila je dobra mušica. Frfotala je od cvetke do cvetke. Kradla je pri tej med, pri oni vonj. Časih se je splazila v pisano cvetko, da bi si s krpico njenega bohotnega večnega listka pokrila svoje suho sivo telesce; zdaj se je zaletela v bledičav cvet in mu zlomila čašico.

Pa je prišel po stezi vrtnar. Nagnil se je k cvetkam, obrezal tó, privezal ono.

»Glej no!« se je razjezil možakar. »Koliko preluknjanih cvetov, koliko zlomljenih glav. Kdo neki je predrzni škodljivec?«

Nataknil je očala in skrbno pregledal cvet za cvetom.

»Vidiš ga!« je vzkliknil iznenaden in prijel drobno mušico, ki jo je omamil opojni vonj čudovite cvetke. »Kdo bi si mislil, da zmore tako nepomembna stvarca napraviti toliko škode!«

Stisnil jo je med prsti in vrgel na bližnji kupček plevla.

Dva nepoštena čebularja

Nekoč sta živela dva nepoštena čebularja, ki sta prodajala čebulo prav drago. In ko ni bilo čebule, sta prodajala metle. Ali eden je prodal že skoro vse metle, drugi nobene. Tedaj pravi slednji: »Tovariš, res ne razumem, zakaj prodajaš metle tako poceni. Jaz sicer šibe za nje kradem, ampak za delo moram pa tudi kaj imeti.« »Veš,« reče drugi, »jaz prodajam zato tako poceni, ker sem metle ukradel že gotove.«

Danilo Gorinšek:

Boter Jež

Boter jež,
kam pa greš?
Hitro, urno se obrni,
za pečjo so ščurki črni!
Jež se smeje na vsa usta,
ščurke črne vse pohrusta.
Ščurkov nič več ni pri hiši
ježek spravi se nad miši.
Mačka piha vsa od jeze
ježek pod bodice leze:
Mačka zdaj
— pa me daj!

Marijana Željeznova-Kokalj:

Zgodba o prstih

Pravi važno prvi prst:
»Jutri pojdem zgodaj v Trst.«
Vpraša drugi: »Pa po kaj?«
»Po pehare črnih saj.«
Tretji pravi: »Meni daj
mal naprstnik črnih saj!«
Reče mu četrti: »Kaj boš z njimi?«
»Peč si kuril bom pozimi.«
Peti misli: »Gre po saje v Trst,
to ti je neumen prst!«

Uganke

1. Belo zagrinjalo; ko se je raztrgalo, so se zbrale vse šivilje, pa ga vendar niso mogle zašiti.
 2. Kdo je na svetu najmočnejši?
 3. Kaj je za posvetenje najboljšje?
 4. Kdaj ima gos najmanj perja?
 5. Kaj dela vol, ko vleče tovor?
 6. Kdor to dela, tega noče; kdor to kupi, tega ne potrebuje; kdor to potrebuje, tega ne vé. Kaj je to?
 7. Na kateri strani leži zajec?
 8. Kaj ima mačka, česar nima nobena druga žival na svetu?
 9. Trli so me, trgali so me, prebadali so me in vendar sedim s kraljem na prestolu. Kdo sem?
- Odgovori: 1. Pajčevina. — 2. Polž, ki nosi celo svojo hišo. — 3. Sveča. — 4. V ponvi, ko se peče. — 5. Korake. — 6. Rakev. — 7. Na kosmati. — 8. Mačkice. — 9. Srajca.

Kaj pišejo Jutrovčki?

Dragi Jutrovčki! Ze od maja sem se veselil vsesokolskega zleta v Pragi. In ko sem zares prišel v Prago, se mi je zdelo vse kot sanje. 1. julija smo čakali z očetom in sorodniki sopolskega vlaka, s katerim je prišla tudi moja mama. Nepregledne množice ljudi so se gnetle pred postajo in čakale vlaka. In ko se je pokazala godba Ljubljanskega Sokola in za njo naše čete, ni bilo vzklikov konca. Mi smo si najeli avto in se odpeljali k stricu na stanovanje. Popoldne smo šli v Stavovsko gledališče na »Prodano nevesto«. Moja mama in gospodična Doklerjeva sta bili v narodnih nošah in eta zbujači pozornost vse Prage. Predstava je bila zame nekaj izrednega. Bila je prva češka opera, ki sem jo slišal. Ko smo se vračali, smo prišli ravno o pravem času domov, ko je grozna nevihta raztrgala 16 m dolgo zastavo, ponos strička Karla, zakaj take zastave niso imeli nikjer drugje.

Drugi dan je bil zopet solnčen; šli smo na zletišče, kjer je bila skušnja za popoldanski nastop. To je bilo nekaj velikanskega. Kakor razvalovljeno morje se je zdelo, kadar so se množice članov pripognile k tlom, rdeče, belo, modro... In ko so nastopile članice s svojimi vajami, se je zdelo, kakor da bi veter zibal nepregledno makovo polje. Vse barve se prelivajo druga v drugo. Prekrasno! Konec. Čete odkorakajo. Še ne zavem se ne. Gremo domov. Sledila sta dva dneva počitka na krasni vili mojega strica pri Pragi, od koder je prelep razgled na Barandov.

Četrty dan dopoldne smo si ogledali sokolsko razstavo, popoldne pa z avtokari Prago v družbi zabavnih Trščanov. Obiskali smo te-le znamenitosti: Staromestni trg, mestno hišo, grob neznanelega vojaka, kjer polagajo vse države svoje vence. Izmed vseh stvari, ki sem jih videl tu, me je najbolj zanimala ura »Orloj«, kjer se prikaže vsako uro vseh dvanajst apostolov. Vsako uro se nabere tu množica tujcev, ki opazujejo to zanimivost. Odtod smo se odpeljali na staro judovsko pokopališče, dalje na Hradčane, kjer stoji znamenita cerkev Sv. Vida z gradom, v katerem so velikanske sobane. Potem smo šli gledat Loreto, kjer imajo male zvonce tako urejene, da zaigrajo vsako uro pesem »Loretanski zvonček«. Nato smo si ogledali še razne dele mesta, nazadnje smo pa prišli v Celetno ulico ulico k »Prašni branici«, kjer smo se razšli.

6. julija je bil najslavnejši dan. 65.000 Sokolov se je poklonilo prezidentu Masaryku. Ta spreved je bil tako dolg, da se je pomikal od devetih do polji štirinajstih. To je bila sijajna manifestacija vsega Slovanstva. Popoldne smo šli zopet na zletišče, kjer so telovadili češki, jugoslovenski in rumunski vojaki. To je bil zadnji zletni dan. Vojaki

so vse lepo izvedli posebno pa naši. Pred zletnim prizorom »Tyršev senec« sem bil tako srečen, da sem videl prezidenta republike Masaryka, kako je mladeničko skočil na konja in odjahal, burno pozdravljen od naroda. Zletni prizor je bil zelo lep a na žalost ne morem vsega popisati. Drugi dan smo se odpeljali iz Prage na Karlov Tyn, kjer smo si ogledali grad cesarja Karla V., dalje v Příbram, kjer so znani srebrni rudniki. Tu sem tudi jaz dobil od prijaznega direktorja nekaj kosov te znamenite rude, da jih odnesem v Jugoslavijo. Potem smo se odpeljali v Pisek, kjer sem pil v neki slaščičarni kavo v ravno tisti sobi, kjer se je rodil moj dedek. Pot je šla dalje v Budjejevice in od tod z vlakom v Tabor, kjer sem še sedaj.

Vse Jutrovčke lepo pozdravlja in jim želi vesele počitnice

Saša Lajovic, uč. II. r. mešč. šole
na počitnicah v Taboru, ČSR.

O jabolku sreče. Babica mi je povedala tale zgodbičco: Nekoč je živel bajtarica, ki je imela hčerko edinko. Blizu bajte je rasla jabolana. Če je kdo pojedel njen sad, je bil vse svoje življenje srečen in zadovoljen. A dotlej ni bil še nihče pojedel sadu čarobne jabolane. Ker je bila bajtarica zelo skopa ženska. Nekoč je morala po opravkih v bližnje mesto. To priliko je porabila njena hčerka in pojedla jabolko. Zvečer ko je legla spat, je nekdo potrkal na vrata. Deklica je hitro odprla vrata, misleč, da se je vrnila mati. A glej, pred vrati je stal kraljevič. Prosil je za prenočišče. Deklica ga je peljala v sobo in mu ljubeznivo odstopila svoje ležišče, medtem ko je šla sama v seno. Drugo jutro je kraljevič zasnužil lepo deklico in jo odvedel s seboj na grad. Kmalu sta praznovala poroko in deklica je bila do svoje smrti srečna in zadovoljna. Tako si je prineslo jabolko srečo.

Franja Krule, uč. V. razr.
v Trbovljah.

Moje veselje. Moje veselje je vrtec, konj in mačka. Vrtec ima devet gredic s cvetlicami in zelenjavo. Obdelujem ga zelo skrbno. Moj konj je iz lesa. Vprežem ga v voz in tako se vozim nekaj ur. Seveda se pa konjiček ne more premakniti z mesta. Moj maček je pa živ in je zelo ljubeč. Igram se z njim kakor s kako mlado opico. Skakati mora čez palico. Če me ne uboga, ga vščipnem v rep in potem že skoči. Časih ma dam vrvice okoli vratu in ga peljem na izprehod.

Deviaš Mladen, uč. III. razr.
pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.

Slovaške uganke

1. S kakšnim plugom je oral prvi človek?
2. V kaj ni mogoče izvrtati luknje?
3. Koliko las ima cigan na glavi?
4. Na kaj vlivajo vodo v vrč?
5. Kaj mora napraviti človek, kadar hoče zaspati?
6. Kakšnih kamnov je v potoku največ?
7. Kdaj je zajec najboljši?

REŠITVE

1. Z novim. — 2. V vodo. — 3. Količkor mu jih je zršlo. — 4. Na dno. — 5. Zapreti oči. — 6. Mokrih. — 7. Kadar je pečen.

Zlogovnica

Iz naslednjih 10 zlogov: ce-e, jaj-je, ket-la, mož-o, pri-zav je sestaviti 5 besed pomena:

1. Krstno ime prvega slovenskega pisatelja.
2. Del voza.
3. Del roke.
4. Znesse kokoš.
5. Oseba iz Sv. pisma. Prve in poslednje črke od zgoraj navzdol dajo ime rodovitne ravni in opravila na njej.

Našim najmlajšim

Šel po svetu je rogač,
milo vsem je pravil,
da so težki časi pač,
ker je dom zapravil.

Križanka »Papiga«

Vodoravno: 1. pesnitev, 3. roditelj od »mi«, 5. dragocen kamen, 7. ilovica, 8. neredek, 10. žensko krstno ime, 11. dva enaka samoglasnika.

Navpično: 1. števnik, 2. tropska ptica, katero lahko naučimo govoriti, 4. nekdanje rimsko ime za današnji Solin, 6. priliznjen, 9. kazalni zaimek.

Rešitev križanke »Ključavnica«

Vodoravno: 1. bitka, 6. oglar, 7. glava.

Navpično: 1. Bog, 2. igla, 3. tla, 4. kava, 5. ara.

Dopolnjevalka

Vstavi namesto črtic:

- no
- ce
- da
- za
- ša
- ni
- ma
- ka
- le

zloge: aj, en, li, ol, pa, sa, se, va, vi — da dobiš besede, katerih začetne črke dajo ime slavnostne pesni.

Sestavljalca

Sestavi iz črk:

- a, g, l, o, r besede, ki pomenijo:
1. slovenskega pesnika,
 2. čuvaja,
 3. delavca.